

INSTITUTION OF THE ADMISSION OF GUILT AGREEMENT. ADMISSION AND ACCEPTANCE OF THE LEGAL CLASSIFICATION OF THE OFFENCE

Maria Magdalena Bârsan

Assist., PhD, "Transilvania" University of Brașov

Abstract: This article aims to point out the general aspects of the institutions newly introduced in national law, namely the admission of guilt agreement. We will review the considerations that have been pursued by the lawmaker to regulate these institutions. In continuing with our presentation we will refer to aspects regarding the form of the admission, the time of admission and of accepting the type, amount and form of execution of the sentence.

Keywords: admission of guilt admission, admission, acceptance, criminal procedure code.

Noul Cod de procedură penală a adus cu sine nu doar o sumă de noi instituții în legislația românească, așa cum este și cazul acordului de recunoaștere a vinovăției, ci și o nouă viziune asupra a ceea ce înseamnă procesul penal. În elaborarea actualei reglementări, au fost avuți în vedere numeroși factori care au semnalat necesitatea punerii de acord a legislației procesual penale cu realitatea aflată în permanentă transformare; dar trebuie să menționăm că schimbarea a fost determinată, după cum este menționat în expunerea de motive a Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, și de necesitatea punerii de acord a prevederilor legislației procesual penale românești cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, căci au fost identificate „numeroase situații în care normele de procedură penală române se aflau într-o vădită contradicție cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului”¹.

Recunoașterea vinovăției în cadrul procedurii încheierii numitului acord implică atât recunoașterea comiterii faptei, cât și acceptarea încadrării juridice; obiectul este unul complex, ce cuprinde recunoașterea expresă a comiterii faptei reținute, acceptarea încadrării juridice a acesteia, precum și unele aspecte cu privire la pedeapsa ce urmează a fi aplicată.

¹Expunerea de motive a Legii nr. 135 din 1 iulie 2010 privind Codul de procedură penală, publicată în M.Of. al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

Deși recentă în legislația românească, instituția recunoașterii vinovăției nu a fost introdusă prin noul Cod de procedură penală; aceasta apare încă din 2010, fiind reglementată prin Legea 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, cu referire la recunoașterea vinovăției în cadrul procedurii de judecată. Spre deosebire de prevederile Legii 202/2010², Codul de procedură penală introduce în procedura soluționării cauzei pe baza recunoașterii vinovăției și *aspectul subiectiv al aprecierii instanței cu privire la probe*. Prin urmare, recunoașterea vinovăției în fața instanței așa cum este ea prevăzută de legea în vigoare nu prezintă mari deosebiri față de vechea reglementare, aceasta constând în ambele cazuri în declararea ca fiind adevărate a faptelor reținute în sarcina inculpatului, declarație ce trebuie făcută de acesta.

În cadrul instituției acordului de recunoaștere a vinovăției este menționată recunoașterea comiterii faptei, ca parte a obiectului acestuia. În acest context, apreciem că prin recunoașterea comiterii faptei este acoperită strict mărturisirea inculpatului cu privire la fapta sau faptele reținute în sarcina sa. O altă observație ce se impune a fi făcută se referă la întinderea recunoașterii făcute de inculpat. Dat fiind că în ceea ce privește acordul de recunoaștere a vinovăției legea nu prevede, ca în cazul judecării pe baza recunoașterii învinuirii, că acesta se poate încheia doar în cazul recunoașterii comiterii tuturor faptelor, apreciem că, în cazul comiterii mai multor fapte, recunoașterea poate privi doar o parte din acestea. Cu toate acestea, se impune a fi observat că, deși este posibilă recunoașterea în mod parțial a unei (sau a unor) fapte, aceasta nu presupune recunoașterea cu anumite rezerve sau recunoașterea condiționată a acesteia, fapta trebuind recunoscută așa cum îi este adusă la cunoștință inculpatului.

Cu privire la momentul recunoașterii comiterii faptei în cadrul acestei proceduri, apreciem că acesta poate fi doar ulterior aducerii la cunoștința inculpatului a faptei prevăzute de legea penală pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală și a încadrării juridice a acesteia, în conformitate cu dispozițiile art. 108 C. proc. pen..

² Legea 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în M.Of. al României, Partea I, nr. 714 din 26 octombrie 2010

Acceptarea încadrării juridice. Efectele acceptării.

Dacă în cadrul procedurii judecării în baza recunoașterii învinuirii nu se pune problema acceptării încadrării juridice, în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției acceptarea încadrării juridice este o a doua parte a obiectului acestuia, alături de sus-menționata recunoaștere a comiterii faptei.

Un prim aspect ce se impune a fi clarificat se referă la persoana care face încadrarea juridică a faptei, și anume, procurorul de caz sau procurorul ierarhic superior. În acest sens, trebuie avute în vedere atât dispozițiile art. 478 alin. (2) C. proc. pen.³, cât și cele ale art. 478 alin. (4) C. proc. pen.⁴. De asemenea, o altă dispoziție legală ce trebuie avută în vedere est cea cuprinsă în art. 108 alin. (1) C. proc. pen., unde este prevăzut că „organul judiciar comunică suspectului sau inculpatului calitatea în care este audiat, fapta prevăzută de legea penală pentru săvârșirea căreia este suspectat sau pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală și încadrarea juridică a acesteia”. Prin urmare, interpretând coroborat prevederile amintite, se poate constata că încadrarea juridică a faptei ori a faptelor reținute în sarcina inculpatului este făcută de procurorul de caz, anterior solicitării avizului prealabil și scris al procurorului ierarhic superior, care, prin acesta, se pronunță doar cu privire la limitele în care urmează a fi încheiat acordul.

O a doua problemă ce poate fi ridicată referitor la instituția încadrării juridice a faptei privește posibilitatea negocierii acesteia și, în caz afirmativ, gradul până la care aceasta este supusă negocierii ce are loc între procurorul de caz și inculpat. Cum în art. 479 C. proc. pen. este statuat că numitul acord are ca obiect „recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală”, apreciem că inculpatul nu poate negocia încadrarea juridică a faptei și nici nu poate cere modificarea încadrării juridice făcute faptei. Cu toate acestea, în cazul în care există mai multe fapte prevăzute de legea penală reținute în sarcina inculpatului, trebuie observat că acceptarea operează doar în măsura recunoașterii faptei. Astfel, inculpatul poate să accepte încadrarea juridică făcută de procurorul de caz doar cu privire la faptele recunoscute, nu și la celelalte, posibilitatea acceptării încadrării juridice fiind indisolubil legată de recunoașterea prealabilă a faptei în cauză.

³Efectele acordului de recunoaștere a vinovăției sunt supuse avizului procurorului ierarhic superior.

⁴Limitele încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției se stabilesc prin avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior.

De asemenea, în situația în care inculpatul recunoaște toate faptele reținute în sarcina sa, ori o parte dintre acestea, iar încadrarea juridică nu o acceptă decât cu privire la unele dintre faptele recunoscute, acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi încheiat doar cu privire la faptele pentru care există atât recunoașterea comiterii lor, cât și acceptarea încadrării lor juridice, faptele recunoscute cu privire la care nu s-a produs acceptarea neputând forma obiect al acordului în conformitate cu dispozițiile legii.

În ceea ce privește efectele acceptării încadrării juridice a faptei, primul, și cel mai important, este finalizarea negocierilor cu privire la fapta sau faptele reținute în sarcina inculpatului. În cazul în care s-a ajuns la consens, rezultatul va fi înscris în acordul de recunoaștere a vinovăției întocmit de procurorul de caz; „în caz contrar, procurorul de caz întocmește un proces-verbal în care menționează rezultatul negocierilor”⁵.

Un alt efect ce se produce o dată cu acceptarea încadrării juridice este întregirea recunoașterii vinovăției, dat fiind faptul că, în cadrul acestei proceduri, recunoașterea vinovăției presupune atât recunoașterea comiterii faptei, cât și acceptarea încadrării juridice, în lipsa unuia dintre cele două elemente neputând exista un acord.

Prin urmare, plecând de la cele expuse mai sus, se poate afirma că acceptarea încadrării juridice este acel element al recunoașterii vinovăției care constă în achiesarea inculpatului la încadrarea juridică a faptei reținute în sarcina sa, încadrare făcută de către procurorul de caz și asupra căreia a fost informat în prealabil, fiind ulterioară recunoașterii comiterii faptei și putând privi doar ceea ce a fost anterior recunoscut.

Forma recunoașterii și a acceptării.

După cum am putut observa în cele expuse anterior, recunoașterea vinovăției în cadrul procedurii încheierii acordului de recunoaștere a acesteia implică în mod obligatoriu două elemente, și anume recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice făcute faptei de către procurorul de caz. În doctrină s-a apreciat că „recunoașterea făcută de inculpat poate îmbrăca mai multe forme, însă nu toate produc efecte juridice”⁶. În acest sens, o primă problemă

⁵*Ibidem.*

⁶Florin Cotoi, Versavia Brutaru, *Efectele recunoașterii vinovăției în dreptul penal*, Ed. C.H.Beck, București, 2013, pag. 2.

care se ridică cu privire la acest aspect este aceea de a ști care tip de recunoaștere a vinovăției produce efecte juridice în cadrul acestei proceduri și care nu.

Din punct de vedere al întinderii recunoașterii făcute de inculpat, aceasta poate fi totală sau parțială. Dacă în procedura judecării în baza recunoașterii învinuirii doar o recunoaștere totală produce efecte, după cum este arătat în art. 349 alin. (2) C. proc.pen., în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției legiuitorul nu face o mențiune expresă în acest sens. Prin urmare, pe cale de interpretare se poate deduce că o recunoaștere va fi considerată valabilă atât în cazul în care privește totalitatea faptelor reținute în sarcina inculpatului, cât și atunci când privește doar o parte a acestora, acordul urmând a fi încheiat numai cu privire la faptele recunoscute.

Un alt criteriu de clasificare a tipurilor de recunoaștere este acela al modului de realizare a acesteia, respectiv tacită sau expresă. În contextul acestei proceduri și având în vedere și faptul că inculpatul (în mod obligatoriu asistat) poate negocia cu procurorul de caz în ceea ce privește felul, quantumul și forma de executare a pedepsei, în limitele trasate de procurorul ierarhic superior, apreciem că doar o recunoaștere expresă poate produce efectele juridice urmărite. Recunoașterea tacită, „fiind dedusă din anumite împrejurări ce nu au în mod neîndoielnic această semnificație, nu poate fi asimilată sincerității”⁷. De asemenea, pentru a exista o recunoaștere a vinovăției făcută în mod valabil, „aceasta nu poate fi decât liberă și conștientă, adică neviciată”.

Pentru ca recunoașterea făcută de inculpat să producă efecte „nu este necesar acordul persoanei vătămate sau al părții civile ori responsabile civilmente”⁸. În acest sens procurorul de caz nu îi va incumba „obligația procedurală pozitivă de a informa acești subiecți procesuali cu privire la demararea procedurii necesare pentru încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției”⁹.

O altă problemă ce trebuie soluționată se referă la valoarea declarațiilor date de suspect (înainte de punerea în mișcare a acțiunii penale) sau de inculpat pe tot parcursul urmăririi penale, prin raportare la obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției. Declarația sus-menționată a fost

⁷Florin Cotoi, Versavia Brutaru, *Efectele recunoașterii vinovăției în dreptul penal*, Ed.C.H.Beck, București, 2013, pag. 3.

⁸Mihail Udroi, *Fișe de procedură penală. Partea generală. Partea specială.*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, pag. 466

⁹Mihail Udroi, *Fișe de procedură penală. Partea generală. Partea specială.*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, pag. 466

definită de doctrină ca fiind „mijlocul de probă ce constă în relatările suspectului sau inculpatului cu privire la fapta și la acuzația ce i se aduce în legătură cu aceasta, administrat fie pe calea ascultării, fie prin confruntarea cu alte persoane”¹⁰. În acest context, deși suspectul sau inculpatul poate da o declarație de recunoaștere a comiterii faptei și de acceptare a încadrării juridice așa cum i-a fost adusă aceasta la cunoștință, declarația lui nu poate avea valoarea recunoașterii comiterii faptei și a acceptării încadrării juridice din procedura încheierii acordului, dat fiind faptul că în momentul obținerii declarației o asemenea procedură nu este inițiată; scopul declarației este acela al exercitării dreptului la apărare prin propria persoană, nu există avizul prealabil al procurorului ierarhic superior cu privire la procedura acordului de recunoaștere, iar inculpatul nu este neapărat asistat de un apărător ales, ori din oficiu, fapt care este obligatoriu în cursul procedurii acordului. Prin urmare, chiar dacă există o asemenea declarație, aceasta va sluji doar ca mijloc de probă la dosarul cauzei.

Legislația în vigoare nu menționează expres forma în care trebuie făcută recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice a acesteia, ci doar forma în care trebuie încheiat acordul propriu-zis, respectiv forma scrisă. Ținând cont de această formă a acordului de recunoaștere a vinovăției, de obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției, precum și de prevederile art. 482 lit. g) C. proc.pen.¹¹, considerăm că recunoașterea și acceptarea trebuie să îmbrace forma scrisă, fiind astfel parte a conținutului acordului, care se semnează de procuror, inculpat și de avocatul acestuia. Mai mult decât atât, *de lege ferenda*, considerăm că ar trebui menționată expres modalitatea în care va fi inclusă numita declarație a inculpatului în acordul de recunoaștere a vinovăției, anume dacă aceasta va fi o secțiune integrantă a acestuia ori dacă va îmbrăca forma unui înscris separat, atașat acordului propriu-zis.

Felul, cuantumul și forma de executare a pedepsei

Cu privire la felul, cuantumul și forma de executare a pedepsei, noul Cod de procedură penală nu dă nicio indicație expresă și particulară în ceea ce privește acordul de recunoaștere a

¹⁰Mihail Udrioiu, *Procedură penală. Partea generală*, Ed. C.H. Beck, București, 2014, pag. 236.

¹¹ Sub marginala „Conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției”, art. 482 lit. g) C proc. pen. are următorul cuprins „declarația expresă a inculpatului prin care recunoaște comiterea faptei și acceptă încadrarea juridică pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală”.

vinovăției. Aplicând principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*¹², observațiile cu privire la pedeapsă pot fi făcute pe baza Codului penal, care reprezintă dreptul comun în materie.

Noțiunea de pedeapsă nu a fost definită de legea penală; doctrina a definit pedeapsa ca fiind „sanctiunea penală aplicată de instanța de judecată inculpatului care a săvârșit o infracțiune”¹³. Mai mult decât atât, tot literatura juridică este cea care statuează că „pedepsele sunt principalele sancțiuni de drept penal”¹⁴. Legiuitorul român face o enumerare a acestora, distingând între pedepse principale, accesorii și complementare. Cum Codul de procedură penală nu instituie interdicții în privința pedepselor ce pot fi inserate de procuror în acordul de recunoaștere a vinovăției, acesta poate să propună orice fel de pedeapsă, fiind ținut doar de limitele avizului prealabil dat de procurorul ierarhic superior și de limitele legale prevăzute în art. 480 alin. (1) C. proc. pen., unde se statuează că „acordul de recunoaștere a vinovăției se poate încheia numai cu privire la infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 7 ani”. Deci, dintre pedepsele principale prevăzute de art. 53 C. pen.¹⁵, procurorul poate ajunge la o înțelegere doar cu privire la pedeapsa închisorii de cel mult 7 ani ori cea a amenzii. Mai mult decât atât, dat fiind faptul că ceea ce nu este interzis de lege este permis, nimic nu se opune adăugării unei pedepse accesorii, constând în interzicerea unor drepturi, ori a unei pedepse complementare¹⁶.

În ceea ce privește cuantumul și forma de executare a pedepsei, particularitatea de remarcat în cadrul procedurii acordului de recunoaștere a vinovăției este aceea a individualizării pedepsei făcute de procuror, „operațiune prin care pedeapsa este adaptată nevoilor de apărare socială, în raport cu gravitatea abstractă sau concretă a infracțiunii, precum și cu pericolozitatea infractorului, pentru a asigura îndeplinirea funcțiilor și scopurilor acesteia”¹⁷. Procurorul va ține

¹² C, Murzea, S.D. Șchiopu, A.Bianov, *Crestomație de texte juridice latine*, Ed. Romprint, Brașov, 2006, pag. 325

¹³ Mihail Udroi, *Drept penal. Partea generală*, Editura C.H. Beck, București, 2014, pag. 177.

¹⁴ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *Drept penal român Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2014, pag. 224.

¹⁵ Art. 53 C. pen. – Pedepsele principale. Pedepsele principale sunt : a) detențiunea pe viață; b) închisoarea; c) amenda.

¹⁶ Pedepsele complementare sunt acele pedepse care au rolul de acompleta represiunea și sunt aplicabile numai pe lângă o pedeapsă principală, *apud* Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *Drept penal român Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2014, pag. 225

¹⁷ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *Drept penal român Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2014, pag.438.

cont de criteriile generale prevăzute de art. 74. C.pen, dar și de circumstanțele atenuante ori agravante, de forma săvârșirii infracțiunii, de existența sau inexistența stării de recidivă în care a fost săvârșită fapta ori de participația penală și rolul în care a acționat persoana în cauză.

Rolul instanței, în cazul admiterii acordului, este consacrat în art. 485 alin. (1) lit. a) C. proc.pen., unde este statuat că „(instanța, s.n.) admite acordul de recunoaștere a vinovăției și dispune una dintre soluțiile prevăzute de art. 396 alin. (2) – (4) care nu poate crea pentru inculpat o situație mai grea decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480-482 C.proc.pen. cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului”. Prin urmare, în baza legii, instanța va putea dispune condamnarea,renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei.

În acest context, în care procurorul de caz este cel care realizează individualizarea pedepsei, iar instanța nu poate pronunța o soluție care să creeze inculpatului o situație mai grea decât cea stabilită prin acord, va putea instanța să dispună o pedeapsă ale cărei limite au fost reduse față de cele prevăzute în acord?

Având în vedere cele expuse, considerăm că, în primul rând, instanța nu poate pronunța o soluție de achitare, soluțiile fiind expres enumerate de legiuitor; în al doilea rând, instanța nu poate nici să modifice limitele pedepsei prevăzute în acord, dat fiind faptul că ea se pronunță asupra acordului într-o procedură necontradictorie. De esența acestei proceduri necontradictorii este faptul că „niciuna dintre părți nu poate pune în discuție și nici nu se pot dezbate aspecte ce țin de fondul cauzei, respectiv elemente care să susțină sau nu existența faptei reținute în sarcina inculpatului, forma de vinovăție cu care aceasta a fost săvârșită, urmările produse sau oricare alte elemente care intră în conținutul constitutiv al infracțiunii”¹⁸, obiectul procedurii constând în analiza existenței sau inexistenței consensului în ceea ce privește încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției.

În conformitate cu prevederile art. 482 lit. h) C. proc.pen., acordul de recunoaștere a vinovăției cuprinde „felul și quantumul, precum și forma de executare a pedepsei ori soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat”. Prin urmare, în situația în care se dispune condamnarea,

¹⁸Ștefan Daniel Gheorghe, *Rolul instanței de judecată în realizarea acordului de recunoaștere a vinovăției. Probleme practice și teoretice în desfășurarea procedurii speciale prevăzute de Noul Cod de procedură penală*, Revista de note și studii juridice, august 2014, disponibil la www.juridice.ro

aceasta poate îmbrăca mai multe forme de executare, și anume executarea în regim de detenție sau executarea în regim de suspendare sub supraveghere, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 91 C.pen. .

În acest sens, trebuie menționat și faptul că, în forma inițială de reglementare a acordului de recunoaștere a vinovăției, se prevedea expres în art. 480 alin. (3) C. proc.pen., că în caz de recunoaștere a vinovăției, inculpatul beneficiază de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii, și de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei amenzii. Aceste prevederi au fost însă abrogate prin art. 102 pct. 288 din Legea nr. 255/2013¹⁹.

Prin Decizia nr. 25 din 17 noiembrie 2014, aceasta a statuat că „procurorul nu poate, în faza de urmărire penală, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să rețină dispozițiile art. 396 alin. (10) C. proc.pen., cu consecințe directe asupra reducerii limitelor de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită, aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de judecată”²⁰.

În pronunțarea acestei decizii mai este de observat și faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție a ținut cont de jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului în materie, unde a fost statuat că „poate fi considerată o trăsătură comună a sistemelor europene de drept procesual penal aceea ca acuzatul să obțină diminuarea acuzațiilor ori reducerea pedepsei în schimbul recunoașterii vinovăției”²¹, de aici putându-se desprinde concluzia că reducerea limitelor de pedeapsă este posibilă, dar nu obligatorie.

Pentru a conchide, instanța nu poate decât să admită sau să respingă în tot acordul de recunoaștere a vinovăției, așa cum acesta a fost negociat și încheiat de procurorul de caz și de inculpat, fără a putea aduce modificări în ceea ce privește felul, cuantumul ori forma de executare a pedepsei.

¹⁹ Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicat în M.Of. al României , Partea I, nr. 515 din 14 august 2013

²⁰Decizia nr. 25 din 17 noiembrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept in materie penală publicată în M. Of. **al României**, nr. 935 din 22 decembrie 2014.

²¹Cauza *Natsvlishvili și Togonidze contra Georgiei*, Hotărârea din 8 septembrie 2014, paragraf. 90, disponibil la <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-142672>

BIBLIOGRAPHY:

1. Expunerea de motive a Legii nr. 135 din 1 iulie 2010 privind Codul de procedură penală, publicată în M. Of. al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.
2. Legea 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicata in M. Of. al Romaniei, Partea I, nr. 714 din 26 octombrie 2010
3. Florin Cotoi, Versavia Brutaru, *Efectele recunoașterii vinovăției în dreptul penal*, Ed. C.H.Beck, București, 2013
4. Mihail Udroi, *Fișe de procedură penală. Partea generală. Partea specială.*, Ed. Universul Juridic, București, 2014
5. Mihail Udroi, *Procedură penală. Partea generală*, Ed. C.H. Beck, București, 2014
6. C, Murzea, S.D. Șchiopu, A.Bianov, *Crestomație de texte juridice latine*, Ed. Romprint, Brașov, 2006
7. Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2014
8. Ștefan Daniel Gheorghe, *Rolul instanței de judecată în realizarea acordului de recunoaștere a vinovăției. Probleme practice și teoretice în desfășurarea procedurii speciale prevăzute de Noul Cod de procedură penală*, Revista de note și studii juridice, august 2014, disponibil la www.juridice.ro
9. Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicat în M. Of. al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013
10. Decizia nr. 25 din 17 noiembrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept in materie penală publicată în M. Of.al României nr. 935 din 22 decembrie 2014
11. Cauza *Natsvlishvili și Togonidze contra Georgiei*, Hotărârea din 8 septembrie 2014, parag. 90, disponibil la <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-142672>